

Príloha k Školskému poriadku

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Článok 1

Všeobecná časť

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní SZUŠ – Macharova 1 , Petržalka postupuje podľa Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou dodatku Školského poriadku. Štandardy sú základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach.

Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

Článok 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

Článok 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Článok 29 ods. 1: Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:

1. a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností
v ich najvyššej možnej miere;
2. b) rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným
v Charte Organizácie Spojených národov;
3. c) rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite
a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu
a k iným kultúram;
4. d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi
všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a
osobami domorodého pôvodu;
5. e) rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu;

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodickéj príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní.

Štandardy v prepojení na metodickú príručku napomáhajú naplneniu princípu „zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie. Segregáciu vo výchove a vzdelávaní definuje Školský zákon nasledovne: „konanie alebo opomenutie konania, ktoré je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu 2a) a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť k priestorovému, organizačnému alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná 2b) pri uplatňovaní práv národnostných menšín na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným

znevýhodnením alebo nadaním a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voliteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelania.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- prevádzka a vnútorný režim školy,
- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ. Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Článok 2

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Štandardy postojov a hodnôt. Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medziludských vzťahov všetkých

aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde SZUŠ - Macharova 1 , Petržalka do kontaktu so žiakmi.

Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania.

Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru. Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom.
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.

- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

SZUŠ - Macharova 1 , Petržalka pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie má vypracovaný Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR.

a) Štandardy priestorovej desegregácie:

– Do všetkých priestorov, určených pre žiakov súkromnej základnej umeleckej školy je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom. Súkromná základná umelecká škola Macharova 1 , Petržalka nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylučovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.

– Súkromná základná umelecká škola Macharova 1 , Petržalka v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.

– Ak má Súkromná základná umelecká škola Macharova 1 , Petržalka v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie:

– Súkromná základná umelecká škola Macharova 1 , Petržalka má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylučovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov.

– Všetky skupiny žiakov školy majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy škola realizuje len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program, individuálny učebný plán alebo poskytnuté podporné opatrenia.

– Všetky skupiny žiakov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.

– Súkromná základná umelecká škola Macharova 1 , Petržalka využíva všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole. Po ukončení krízovej udalosti, škola povinne realizuje príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie:

– Súkromná základná umelecká škola Macharova 1 , Petržalka využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.

– Škola organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy, medzi žiakmi ako aj rodičmi.

– Súkromná základná umelecká škola Macharova 1 , Petržalka prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.

- V Súkromnej základnej umeleckej škole Macharova 1 , Petržalka neexistujú procesy, postupy a usporiadania, ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Súkromná základná umelecká škola Macharova 1 , Petržalka umožňuje všetkým skupinám žiakov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú školou sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Súkromná základná umelecká škola Macharova 1 , Petržalka pri hodnotení žiakov nekoná diskriminačne na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

Článok 3

Záverečné ustanovenia

Prerokované na Pedagogickej rade dňa 13. 1. 2025

Tento dodatok je platný od 1. 2. 2025

V Bratislave 10. 01.2025

MgA . Ivana Záhorová Rovňáková, riaditeľka

SZUŠ - Macharova 1 , Petržalka

Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní pre SZUŠ - Macharova 1 , Petržalka

Úvod

Tento plán má za cieľ konkretizovať kroky a opatrenia potrebné na zabezpečenie dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní v Súkromnej základnej umeleckej škole Macharova 1 , Petržalka. Plán vychádza zo štandardov, ktoré sa zameriavajú na podporu inklúzie a rovnosti.

Ciele plánu

1. Rovný prístup ku vzdelaniu: Zabezpečiť, aby všetci žiaci mali rovnaké príležitosti na vzdelávanie a umeleckú výchovu, bez ohľadu na ich zázemie, schopnosti či iné charakteristiky.
2. Podpora inklúzie: Podporovať inkluzívne prostredie, kde sa žiaci cítia vítaní a akceptovaní, a kde sa rešpektuje ich rôznorodosť.
3. Zvýšenie povedomia: Zvýšiť povedomie žiakov, učiteľov, rodičov a komunity o dôležitosti zabránenia segregácii a o prínosoch diverzity vo vzdelávaní.
4. Rozvoj individuálnych schopností: Vytvárať podmienky pre individualizovaný rozvoj a podporu potenciálu každého žiaka, čo prispeje k ich celkovému úspechu.
5. Ovzdušie vzájomného rešpektu: Vytvárať kultúru vzájomného rešpektu a porozumenia medzi žiakmi rôznych zázemí.
6. Pravidelná evaluácia: Zabezpečiť monitorovanie a hodnotenie efektivity prijatých opatrení a programov, aby sa neustále zlepšovali prax a výsledky vzdelávacieho procesu.
7. Zapojenie komunity a rodičov: Aktívne zapájať rodičov a komunitu do vzdelávacieho procesu a rozhodovacích činností, aby sa zvýšil pocit spolupatričnosti a spolupráce.

Tieto ciele prispejú k vytvoreniu spravodlivejšieho a prístupnejšieho vzdelávacieho systému pre všetkých žiakov.

Krok 1: Zmapovanie aktuálneho stavu

Časový rámec: 1. mesiac

Akcie:

- Preskúmať existujúce politické dokumenty školy a hodnotiace správy.
- Analyzovať prax a nástroje používané na podporu diverzity a inklúzie.
- Zrealizovať prieskum medzi žiakmi a rodičmi o vnímaní prístupu k vzdelaniu.

Krok 2: Vytvorenie vzdelávacích programov

Časový rámec: 2. – 4. mesiac

Akcie:

- Vyvinúť a implementovať inkluzívne vzdelávacie programy, ktoré zohľadňujú rôznorodé potreby žiakov.
- Prispôbiť učebné plány a materiály tak, aby boli dostupné všetkým žiakom.

Krok 3: Školenie personálu

Časový rámec: 5. – 6. mesiac

Akcie:

- Zorganizovať školenie pre všetkých učiteľov a zamestnancov školy na tému inkluzívneho vzdelávania a antidiskriminačných praktík.
- Zabezpečiť spoluprácu s odborníkmi v oblasti psychológie a pedagogiky.

Krok 4: Zapojenie rodičov a komunity

Časový rámec: 7. – 8. mesiac

Akcie:

- Usporiadať informačné stretnutie pre rodičov týkajúce sa segregácie a výhod inkluzívneho vzdelávania.
- Vytvoriť poradný výbor zložený z rodičov, aby sa zapojili do rozhodovacích procesov v škole.

Krok 5: Monitorovanie a hodnotenie

Časový rámec: 9. – 10. mesiac

Akcie:

- Zriadiť systém monitorovania pokroku v dodržiavaní štandardov zameraného na analýzu účinnosti vzdelávacích programov.
- Zberať spätnú väzbu od žiakov a rodičov na zlepšenie praxe školy.

Krok 6: Revízia a adaptácia plánu

Časový rámec: 11. – 12. mesiac

Akcie:

- Na základe získaných dát a spätnej väzby upraviť plány a opatrenia.
- Vyhodnotiť úspešnosť implementácie a navrhnúť ďalšie opatrenia na zlepšenie.

Záver

Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie je kľúčovým dokumentom pre Súkromnú Základnú umeleckú školu Macharova 1 , Petržalka. Cieľom je zabezpečiť inkluzívne vzdelávanie, ktoré umožní rozvoj všetkých žiakov v spravodlivom a podporujúcom prostredí. Pravidelná revízia a adaptácia plánu zabezpečí jeho aktuálnosť a efektívnosť.

V Bratislave 10. 01.2025

MgA. Ivana Záhorová Rovňáková, riaditeľka

SZUŠ - Macharova 1 , Petržalka